

УДК 657:331.2:631.11

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ НА
ПІДПРИЄМСТВАХ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА ©**

А.А. МАШЕВСЬКА*,
аспірант,
Вінницький національний
аграрний університет
(м. Вінниця)

У статті розглянуто сутність, економічні та соціальні умови обліку оплати праці, визначені чинним законодавством України, узагальнено основні правові документи, якими керуються сільськогосподарські підприємства при веденні обліку оплати праці. Проаналізовано останні зміни в законодавстві стосовно заробітної плати, її обліку та оподаткування.

Кожна галузь економіки в Україні повинна містити реальну і достовірну інформацію про нарахування заробітної плати. В умовах ринкової економіки відбулися помітні зміни в оплаті праці, яка залежить не тільки від результатів праці працівників, а й від ефективності діяльності виробничих підрозділів.

В умовах переходу України до ринкової економіки і одночасно в умовах економічної кризи, спаду виробництва, зниження продуктивності праці, звільнення з виробництва значної кількості працівників відбуваються значні зміни в організації праці та її оплати.

Ключові слова: заробітна плата, облік оплати праці, правові документи, статистична звітність, фінансова звітність, податкова звітність.

Літ. 19.

Постановка проблеми. Сьогодні в Україні питання оплати праці стоїть дуже гостро. І тому українське законодавство приділяє значну увагу саме оплаті праці та її організації на сільськогосподарських підприємствах.

Ведення бухгалтерського обліку розрахунків з оплати праці є однією з найважливіших і складних ділянок обліку, оскільки безпосередньо зачіпає економічні інтереси усіх без винятку працівників підприємства сільського господарства.

Особливістю правового регулювання обліку оплати праці на підприємствах сільського господарства є те, що воно здійснюється широкою системою нормативно-правових актів, прийнятих органами різних рівнів, за участю трудових колективів і профспілкових організацій [15].

Звітна документація з обліку оплати праці працівникам є складовою частиною загальної форми звітності підприємств, тому оплата праці – один із найважливіших показників соціального, економічного та демографічного стану країни.

© А.А. МАШЕВСЬКА, 2017

* Науковий керівник: кандидат економічних наук Томчук О.Ф.

Підприємство самостійно, але відповідно до законодавства, визначає і встановлює форми, системи і розміри оплати праці працівників, а також інших видів доходів, передбачених чинним законодавством.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Облік та нарахування заробітної плати останнім часом є пріоритетною сферою наукових досліджень значної кількості провідних вчених-економістів. Дослідженню питань нормативно-правового регулювання обліку оплати праці у сільськогосподарських підприємствах присвячені праці таких науковців, як: І. Саух [18], В. Сопка, М. Корягіна [15], Л. Маринич [16], О. Попкова, М. Дубініної, О. Устенка [12], К. Харченко, Н. Коваль [19] та інших.

Формулювання цілей статті. Метою статті є вивчення та висвітлення нормативно-правової бази регулювання обліку оплати праці на сільськогосподарських підприємствах в умовах ринкової економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для визначення та врегулювання питань з оплати праці використовуються законодавчі, нормативні документи, постанови, П(С)БО, інструкції, які затверджуються Кабінетом Міністрів України в галузі обліку оплати праці на підприємствах сільського господарства України.

В умовах ринкових відносин значно зростає роль нормування праці. За його допомогою можна оцінити трудовий внесок працівників з урахуванням кількості та якості, витраченої на виробництво певної сільськогосподарської продукції. Для цього необхідно застосовувати обґрунтовані нормативи часу, виробітку, обслуговування, точного обліку праці кожного працівника, обсягу виробленої ним продукції.

Розмір оплати праці на кожному сільськогосподарському підприємстві залежить від кінцевого результату його роботи, тобто від валового прибутку, і тому взаємозв'язок міри праці та її оплати здійснюється через форми і системи оплати праці, які залежать від особливостей сільськогосподарського виробництва, від нових економічних та трудових відносин.

Особливості та специфіка праці в аграрному секторі виробництва полягає в тому, що при її однакових затратах можна отримати різні кінцеві результати, які залежать також від погодно-кліматичних умов, від родючості землі, від сортів насіння.

Все це необхідно враховувати при застосуванні відповідних форм та систем оплати праці.

Для точного і достовірного відображення обліку оплати праці на рахунках бухгалтерського обліку та відображення даних у фінансовій звітності всі підприємства, установи та організації, незалежно від форм власності, повинні керуватися основними діючими нормативно-правовими документами, які регулюють облік оплати праці, такими, як Закон України “Про оплату праці” від 24 березня 1995 року № 108/95-ВР зі змінами від 16.01.2016р., Закон України “Про колективні договори і угоди” від 01.07.1993 № 3356-ХІІ зі змінами від 01.01.2015 р., Закон України “Про охорону праці” зі змінами від 05.04.2015 р.

Основним законодавчим документом є Конституція України, на якій побудовано все законодавство, у тому числі закони і нормативні акти про працю.

У статті 43-46 Конституції України зазначено: кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується [1].

Держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізовує програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до суспільних потреб.

Кожен має право на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом.

Кодекс законів про працю України визначає засади і гарантії здійснення громадянами права розпоряджатися своїми здібностями до праці. КЗпП регулює трудові відносини всіх працівників з метою зростання якості роботи, продуктивності праці, підвищення ефективності виробництва, зміцненню трудової дисципліни. Кодекс законів про працю визначає високий рівень умов праці та всебічну охорону трудових прав працівника [2].

Усі громадяни мають рівні трудові права незалежно від расової, національної приналежності, мови, майнового та соціального стану, політичних поглядів, мови, релігійних переконань. Цей кодекс регулює трудові відносини працівників незалежно від форми власності установ, підприємств, організацій, виду їх діяльності, галузевої належності, а також осіб, що працюють у фізичних осіб-підприємців [2].

Закон України “Про оплату праці” від 24 березня 1995 року № 108/95-ВР зі змінами і доповненнями від 16.01.2016р. чітко визначає і встановлює економічні, правові та організаційні засади оплати праці працівників, які перебувають у трудових відносинах на підставі трудового договору з підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та господарювання, а також з окремими громадянами, та сфери державного і договірною регулювання оплати праці і спрямований на забезпечення відтворювальної і стимулюючої функцій заробітної плати .

Також відповідно до цього Закону держава здійснює регулювання оплати праці працівників підприємств усіх форм власності шляхом встановлення розміру мінімальної заробітної плати та інших державних норм і гарантій, встановлення умов і розмірів оплати праці керівників підприємств, заснованих на державній, комунальній власності, працівників підприємств, установ та організацій, що фінансуються чи дотуються з бюджету, а також шляхом оподаткування доходів працівників [4].

Поняття “заробітна плата” трактується науковцями і практиками по-різному. Зокрема, в Законі України “Про оплату праці” терміном «заробітна плата» позначається винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу.

Класики економічної теорії А. Сміт та Д. Рікардо у своїх наукових дослідженнях пропонують своє визначення поняття “заробітна плата”.

Так, А. Сміт зазначає, що “заробітна плата” включає в себе вартість життєвих засобів людини, щоб вона могла “працювати”, а Д. Рікардо вважав, що “заробітна плата” є грошовим виразом “мінімуму засобів існування”.

В Законі України “Про колективні договори і угоди” від 01.07.1993р. № 3356-ХІІ зі змінами і доповненнями від 01.01.2015 р. зазначено правові засади розробки, укладання та виконання колективних договорів і угод з метою сприяння регулюванню трудових відносин та соціально-економічних інтересів працівників і роботодавців [5].

Закон України “Про відпустки” від 15.11.1996р. зі змінами і доповненнями від 11.06.2016р. встановлює державні гарантії права на відпустки, визначає умови, тривалість і порядок надання їх працівникам для відновлення працездатності, зміцнення здоров'я, а також для виховання дітей, задоволення власних життєво важливих потреб та інтересів, всебічного розвитку особи [6].

Закон України “Про охорону праці” визначає основні положення щодо реалізації конституційного права працівників на охорону їх життя і здоров'я у процесі трудової діяльності, на належні, безпечні і здорові умови праці, регулює за участю відповідних органів державної влади відносини між роботодавцем і працівником з питань безпеки, гігієни праці та виробничого середовища і встановлює єдиний порядок організації охорони праці в Україні [7].

Згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 26 “Виплати працівникам” визначаються методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про виплати (у грошовій і не грошовій формах) за роботи, виконані працівниками, та її розкриття у фінансовій звітності [10].

Норми Положення (стандарту) 26 застосовуються роботодавцями - підприємствами, організаціями, іншими юридичними особами незалежно від форм власності, крім бюджетних установ та підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності [9].

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку обчислення середньої “заробітної плати” зазначено, що обчислення середньої заробітної плати для визначення розміру відшкодування шкоди, заподіяної працівникові ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням ним трудових обов'язків, провадиться відповідно до Правил відшкодування власником підприємства, установи і організації або уповноваженим ним органом шкоди, заподіяної працівникові ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням ним трудових обов'язків, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 23 червня 1993р. № 472, а для призначення пенсій - відповідно до Закону України “Про пенсійне забезпечення”.

Інформація з обліку та нарахування заробітної плати здійснюється на рахунках бухгалтерського обліку, а всі дані бухгалтерського обліку відображаються і узагальнюються у фінансовій, податковій та статистичній звітності.

Податкова звітність з оплати праці регулюється Податковим кодексом України. Статистична звітність сільськогосподарських підприємств регулюється Законом України “Про державну статистику”. І тому всі підприємства, незалежно від форм власності, подають достовірну і точну інформацію, яку відображають у звітних документах [3,8].

Відповідно до Закону України “Про оплату праці” контроль за додержанням законодавства про оплату праці здійснюють: центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю; органи доходів і зборів. Не допускається приховування від зазначених органів будь-якої інформації з питань оплати праці [4].

За порушення законодавства про оплату праці винні особи притягаються до дисциплінарної, матеріальної, адміністративної та кримінальної відповідальності згідно з законодавством [4].

Звітність з обліку оплати праці відіграє важливу роль на сільськогосподарському підприємстві, адже її показники входять до фінансової, податкової та статистичної звітності. На основі даних звітності приймаються важливі управлінські рішення з метою покращення роботи підприємства та підвищення продуктивності праці.

На думку Л.В. Маринич «за своєю юридичною природою оплата праці – це вартість робочої сили, яка в кінцевому рахунку залежить від результатів роботи працівника; це вартісне вираження, грошова оцінка затраченої ним кількості праці

відповідної якості. Оплата праці базується на кількох принципах. Перший і головний з них полягає в тому, що вона повинна відповідати кількості і якості затраченої праці, а значить, бути справедливою і тим самим забезпечувати зацікавленість працівника в найбільш інтенсивному і продуктивному використанні робочого часу. Праця більш високої кваліфікації оплачується вище порівняно з некваліфікованою при однакових затратах робочого часу, що сприяє зацікавленості працівників у підвищенні їх кваліфікації, освітнього рівня і професійної майстерності» [16].

Як зазначає І. Саух, для управління господарською діяльністю, зокрема операціями, пов'язаними з оплатою праці на підприємствах, необхідний постійний, абсолютно обґрунтований, юридично підтверджуючий бухгалтерський облік цих операцій на підставі достовірних даних первинної документації.

У сучасних умовах господарювання, як визнано рядом авторів, зокрема І. Саухом, основними завданнями організації первинного обліку праці та її оплати є: контроль за якістю та кількістю затраченої праці, за продуктивністю праці, за розміром фонду заробітної плати та іншими трудовими виплатами; своєчасне і правильне віднесення сум нарахованої заробітної плати на витрати та розподіл їх; здійснення у встановлені строки розрахунків з персоналом по заробітній платі та інших виплатах; збір інформації та групування показників з оплати праці, необхідних для поточного і наступного планування, контролю, аналізу та оперативного управління виробництвом, для складання фінансової і статистичної звітності [18].

Отже, проаналізувавши нормативну базу оплати праці і вивчивши думки науковців, ми можемо сказати, що дотримання всіх нормативно-правових вимог до організації обліку оплати праці передбачає її правильне нарахування та своєчасний розрахунок оплати праці.

У рамках урядової ініціативи щодо легалізації заробітних плат і спрощення оподаткування в 2016 році утримання ЄСВ з співробітників підприємств з усіх нарахувань скасували (2-3,6%), плаваючу ставку ПДФО 15% і 20% звели до єдиної ставки 18%. Також нарахування ЄСВ на ФОП за рахунок роботодавця зменшили і звели до єдиної ставки – 22% (раніше ставка залежала від класу професіонального ризику та складала від 36,6% до 40%) [9].

Проте, доки ставка податку у фізичних осіб-підприємців становить 5% і паралельно існує ринок переведення в готівку грошових коштів і неправомірного відшкодування ПДВ, говорити про повну легалізацію заробітних плат в Україні не доводиться. З іншого боку, безумовно, податкове навантаження на легальних підприємствах знизилося, і, звичайно, це стало плюсом для інвестиційного клімату в Україні.

За словами Міністра соціальної політики А.О. Реви, зараз мінімальний дохід декларують 40% працевлаштованих українців. Однак, починаючи з 2014 року, ціни зросли як мінімум на 80%, а соціальні стандарти - всього на 31%, тому розмір мінімальної заробітної плати в 1450 грн. абсолютно не покриває актуальних потреб населення [12].

Виконавчий директор фонду Блейзера О. Устенко пояснив, що кумулятивна інфляція була достатньою високою. Вона склала за кілька років 70%. Для того, щоб реальні доходи зросли, то соцстандарти мали б збільшитися на 70%. Що стосується більш усередненого показника, то це рівень інфляції за показниками трьох років: 2014, 2015 і 2016 . Кумулятивний рівень інфляції за вищезазначений період перевищив позначку в 90%. Для того, щоб українці як мінімум не втратили свої доходи, то вони повинні отримувати зарплату в 1,9 разу більше.

Головний демограф України Е. Лібанова наголосила, що зараз 30% українців живуть за межею бідності, оскільки в 2014 році реальні зарплати впали на 13,5%, в 2015 - ще на 9,9%. За січень-червень 2016 року зниження реальних зарплат до відповідного періоду минулого року склало 6%.

Крім того, Е. Лібанова вважає, що у нас поширеним явищем є бідність працюючих людей. І це стосується працівників високої кваліфікації: лікарів, науковців, вчителів. Люди з високим освітнім цензом є дійсно бідними.

Однак, згідно обіцянки О.А. Реви, оклади бюджетників більше не будуть залежати від мінімальної зарплати. Разом з тим, міністр підкреслив, що зарплати підвищать тільки тим категоріям громадян, які отримують менше, ніж 2250 грн. - іншим же доведеться чекати індексації [17].

Що стосується приватного сектора, то, на думку HR-експерта О. Білоуса, там зарплати будуть рости незалежно від індексації. "Бізнес працює за правилами ринку. Зарплати підвищують швидше, ніж в бюджетному секторі. У середньому вже в цьому році бізнес в окремих сферах підняв зарплати на 20%, і зростання, звичайно ж, продовжиться", - резюмував експерт [17].

Прем'єр-міністр В. Гройсман наголосив, що з початку року середня зарплата українців зросла на 975 грн. Людям почали платити більше на 22% , як результат - економіка дає позитивні сигнали. Зокрема, про це говорить зростання середньої зарплати 2016 року. У січні середня зарплата українців становила 4362 грн. У червні показник сягнув 5337 грн. [13].

Державна служба статистики повідомляє, що найбільші прибавки в процентному співвідношенні отримали працівники в сфері водного транспорту (19,2%) і аграрії (17,9%). У той же час за місяць скоротилася зарплата у працівників освіти (на 13,1%) і ріелторів (14,8%). В. Гройсман наголосив: "І в освіті, і в охороні здоров'я буде забезпечене збільшення від 20 до 30%".

Наприклад, зарплата вчителя першого розряду впродовж року зросте на майже тисячу шістсот гривень. На стільки ж має збільшитися зарплата медика вищої категорії порівняно з тим, що він заробляє зараз. Підвищення урядовці обіцяють провести у три етапи.

Так, заробітна плата вчителя I категорії у грудні 2016 року склала – 4813 грн, а у січні 2017 – 5708 грн, у травні 2017 буде 6067 грн, у грудні 2017 – 6400 грн.

Лікар-терапевт вищої категорії у грудні 2016 отримав 6275 грн, у січні 2017 – 7028 грн, у травні 2017 отримає 7512 грн, у грудні 2017 року – 7910 грн.

Підняти рівень економіки урядовці планують за рахунок експорту, зокрема на ринки країн Євросоюзу, а також завдяки інвестиціям. Експертні прогнози сприятливі для вкладання грошей в український бізнес. За таких оптимістичних умов збільшиться кількість робочих місць, зросте ВВП. А от ціни так високо, як торік, уже не стрибатимуть, обіцяють чиновники. [14].

Таким чином, можна стверджувати, що реформа половинчата і не досягне своїх результатів в найближчому майбутньому. Помилка українського уряду полягає в тому, що кожного разу він намагається прирівняти між собою платників єдиного податку - фізичних осіб і юридичних, не беручи до уваги того факту, що юридичні особи ніякими пільгами з ПДФО та ЄСВ не користуються, на відміну від фізичних осіб, які дійсно є "внутрішнім офшором"[12].

Висновки. Заробітна плата – це точка перетину інтересів багатьох сторін: підприємства, працівника, податкової, фондів тощо. Кожна з них оцінює значення заробітної плати по-різному, але повільність нарахування та утримання зачіпає інтереси всіх. У зв'язку з цим важко переоцінити значення роботи бухгалтера, пов'язаної з обліком витрат на оплату праці. Вона, як правило, найбільш складна та трудомістка.

Згідно з цим бухгалтерський облік на підприємстві повинен забезпечувати точний розрахунок заробітної плати кожного робітника відповідно до кількості і якості витраченої праці, раціонально обирати форми і системи оплати праці, здійснювати контроль за дисципліною праці, використанням часу і виконанням норм виробітки працівниками, своєчасним виявленням резервів подальшого росту продуктивності праці і здійснювати розподіл по напрямках витрат щодо єдиного соціального внеску.

Отже, можна сказати, що оплата праці - це винагорода, яку отримує працівник за виконану ним роботу, а також за працю, яка вкладається у виробництво сільськогосподарської продукції.

Систематичний контроль за станом та тенденціями розвитку змін законодавства у сфері зміни облікової документації, оподаткування доходів громадян виступає одним з першочергових та обов'язкових шляхів удосконалення ведення обліку розрахунків з оплати праці на сільськогосподарських підприємствах.

Останнім часом законодавчі і нормативні документи, що регламентують облік оплати праці, змінюються досить часто і кардинально. Тому бухгалтеру необхідно знати, як здійснювати оподаткування тієї або іншої виплати в певний час. Також бухгалтерам необхідно постійно слідкувати за змінами у прожитковому мінімумі та мінімальній заробітній платі, оскільки від цих величини залежать розмір нарахувань та утримань із заробітної плати.

Отже, дослідивши нормативно-правову базу та проаналізувавши думки вчених економістів можна сказати, що питання заробітної плати в нашій країні стоїть дуже гостро, оскільки рівень доходів громадян та прожитковий мінімум є мізерним і не може забезпечити нормальних умов для існування. Таким чином, для покращення рівня життя громадян необхідно вносити зміни в законодавчу базу в частині збільшення рівня доходів. Необхідна оптимальна модель співвідношення законодавства про працю, колективних угод, індивідуальних трудових угод та принципів управління оплатою праці. Адже саме від цього може залежати продуктивність праці і, як наслідок, розмір заробітної плати на підприємствах.

Список використаних джерел

1. Конституція України: із змін., внесеними згідно із Законом України від 8 груд. 2004 р. № 2222-IV. - Х.: Фоліо, 2007. - 160 с.
2. Кодекс законів про працю України [Електронний ресурс] від 10.12.1971р. № 322-VIII: зі змінами і доповненнями станом на 12.06.2016р. редакція відбудеться 05.10.2016р.- редакція відбудеться 05.10.2016р. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>.
3. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] від 02.12.2010р. зі змінами і доповненнями від 01.08.2016р. редакція відбудеться 05.10.2016р. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>.

4. Про оплату праці [Електронний ресурс]: Закон України від 24 березня 1995 року № 108/95-ВР зі змінами та доповненнями станом на 16.01.2016р.- Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>. – Назва з екрану.

5. Про колективні договори і угоди [Електронний ресурс]: Закон України від 01.07.1993р. №3356-ХІІ зі змінами і доповненнями станом на 01.01.2015р. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

6. Про відпустки: [Електронний ресурс]: Закон України від 15.11.1996р. №504/96-ВР зі змінами і доповненнями станом на 11.06.2016р. Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua>.

7. Про охорону праці: [Електронний ресурс]: Закон України від 14.10.1992р. №2694-ХІІ. зі змінами і доповненнями станом на 05.04.2015 р. – Режим доступу <http://zakon.rada.gov.ua>.

8. Про державну статистику: [Електронний ресурс]: Закон України від 17.09.1992 № 2614-ХІІ зі змінами і доповненнями станом на 19.04.2014р. - Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua>.

9. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році: [Електронний ресурс]: Закон України від 24.12.2015р. № 909-VIII. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua>. – Назва з екрану.

10. Виплати працівникам: [Електронний ресурс]: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 Наказ Мінфін України від 28.10.2003р № 601 зі змінами і доповненнями станом на 10.01.2012р. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>. – Назва екрану.

11. Про затвердження Порядку обчислення середньої заробітної плати: [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.02.1995 р. № 100 зі змінам і доповненнями станом на 07.08.2015р. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>. – Назва з екрану.

12. Аудиторська фірма “Юнатіс Консалдинг ЛТД” Ведення бухгалтерського обліку в Україні - ключові проблеми [Електронний ресурс] / Бізнес Сіті форум - 2016р. – Режим доступу: <http://www.accounting-ukraine.kiev.ua>. – Назва з екрану.

13. Гройсман В.Б. З початку року середня зарплата збільшилась [Електронний ресурс] / В.Б. Гройсман // Газета по-українськи // Gazeta.ua – 2016р. – Режим доступу: <http://gazeta.ua>. – Назва з екрану.

14. Гройсман В.Б. Зарплати вчителів і медиків зросли [Електронний ресурс] / В.Б. Гройсман // Укрінформ – вересень 2016 - Режим доступу: <http://www.ukrinform.ua>. – Назва з екрану.

15. Корягін М.В., Попкова О.О. Аспекти законодавчо-нормативного регулювання оплати праці та її бухгалтерського обліку в країнах СНД [Електронний ресурс] / М.В. Корягін, О.О. Попкова // Міжнародний збірник наукових праць – 2015 № 3(21) - Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/840/1/22.pdf>.

16. Маринич Л.В. Правовий екскурс щодо проблем реформування інституту оплати праці [Електронний ресурс]. / Л.В. Маринич // Фінанси підприємств – 2011-1 - Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e/FP/./11mlviop.pdf>.

17. Рева А.О. Експерти розповіли, скільки в ідеалі повинні заробляти українці [Електронний ресурс] / А.О. Рева // Обозреватель | Економіка -2016р. Режим доступу <http://finance.obozrevatel.com>. – Назва з екрану.

18. Саух І.В. Облік витрат на оплату праці: бібліометричний аналіз наукової літератури [Електронний ресурс] / І.В.Саух – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua/portal/Soc./44.pdf.

19. Харченко, К. В. Удосконалення ефективності праці та її оплати / К. В. Харченко, Н. І. Коваль // Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки. - 2010. - Вип. 4. - С. 352-358.

Список використаних джерел у транслітерації / References

1. Konsty`tuciya Ukrayiny: iz zmin., vneseny`my` zgidno iz Zakonom Ukrayiny` vid “ grud. 2004 r. 2222-IV. - X. : Folio, 2007. - 160 c.

2. Kodeks zakoniv pro pracyu Ukrayiny` [Elektronny`j resurs] vid 10.12.1971r. 322-VIII: zi zminamy` i dopovnennyamy` stanom na 12.06.2016r. redakciya vidbudet`sya 05.10.2016r.- redakciya vidbudet`sya 05.10.2016r. - Rezhy`m dostupu : <http://zakon3.rada.gov.ua>.

3. Podatkovy`j kodeks Ukrayiny` [Elektronny`j resurs] vid 02.12.2010r. zi zminamy` i dopovnennyamy` vid 01.08.2016r. redakciya vidbudet`sya 05.10.2016r. - Rezhy`m dostupu : <http://zakon3.rada.gov.ua>. – Nazva z ekranu.

4. Pro oplatu praci [Elektronny`j resurs]: Zakon Ukrayiny` vid 24 bereznya 1995 roku # 108/95-VR zi zminamy` ta dopovnennyamy` stanom na 16.01.2016r.- Rezhy`m dostupu : <http://zakon3.rada.gov.ua>. – Nazva z ekranu.

5. Pro kolekty`vni dogovory` i ugody` [Elektronny`j resurs]: Zakon Ukrayiny` vid 01.07.1993r. 3356-XII zi zminamy` i dopovnennyamy` stanom na 01.01.2015r. Rezhy`m dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua>. – Nazva z ekranu.

6. Pro vidpustky` : [Elektronny`j resurs]: Zakon Ukrayiny` vid 15.11.1996r. 504/96-VR zi zminamy` i dopovnennyamy` stanom na 11.06.2016r. Rezhy`m dostupu : <http://zakon5.rada.gov.ua>. - Nazva z ekranu.

7. Pro oxoronu praci: [Elektronny`j resurs]: Zakon Ukrayiny` vid 14.10.1992r. 2694-XII. zi zminamy` i dopovnennyamy` stanom na 05.04.2015 r. – Rezhy`m dostupu <http://zakon.rada.gov.ua>. – Nazva z ekranu.

8. Pro derzhavnu staty`sty`ku: [Elektronny`j resurs]: Zakon Ukrayiny` vid 17.09.1992 2614-XII zi zminamy` i dopovnennyamy` stanom na 19.04.2014r. - Rezhy`m dostupu : <http://zakon5.rada.gov.ua>. – Nazva z ekranu.

9. Pro vnesennya zmin do Podatkovogo kodeksu Ukrayiny` ta deyaky`x zakonodavchy`x aktiv Ukrayiny` shhodo zabezpechennya zbalansovanosti byudzhethny`x nadxodzen` u 2016 roci: [Elektronny`j resurs]: Zakon Ukrayiny` vid 24.12.2015r. 909-VIII. – Rezhy`m dostupu : <http://zakon5.rada.gov.ua>. – Nazva z ekranu.

10. Vy`platy` pracivny`kam : [Elektronny`j resurs]: Polozhennya (standart) buxgalters`kogo obliku 26 Nakaz Minfin Ukrayiny` vid 28.10.2003r 601 zi zminamy` i dopovnennyamy` stanom na 10.01.2012r. Rezhy`m dostupu : <http://zakon3.rada.gov.ua>. – Nazva ekranu.

11. Pro zatverdzhennya Poryadku obchy`slennya seredn`oyi zarobitnoyi platy` : [Elektronny`j resurs]: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny` vid 08.02.1995 r. 100 zi zminam i dopovnennyamy` stanom na 07.08.2015r. – Rezhy`m dostupu: <http://zakon3.rada.gov.ua>. – Nazva z ekranu.

12. Audy`tors`ka firma “Yunatis Konsaldy`ng LTD” Vedennya buxgalters`kogo obliku v Ukraini - klyuchovi problemy` [Elektronny`j resurs] / Biznes Siti forum - 2016r. – Rezhy`m dostupu: <http://www.accounting-ukraine.kiev.ua>. – Nazva z ekranu.

13. Grojsman V.B. Z pochatku roku serednya zarplata zbil'shy'las' [Elektronny`j resurs] / V.B. Grojsman // Gazeta po-ukrayins`ky` // Gazeta.ua – 2016r. – Rezhy`m dostupu: <http://gazeta.ua>. – Nazva z ekranu.

14. Grojsman V.B. Zarplaty` vchy`teliv i medy`kiv zrosly` [Elektronny`j resurs] / V.B. Grojsman // Ukrinform – veresen` 2016 - Rezhy`m dostupu: <http://www.ukrinform.ua>. – Nazva z ekranu.

15. Koryagin M.V., Popkova O.O. Aspekty` zakonodavcho-normaty`vnogo reguluyvannya oplaty` praci ta yiyi buxgalters`kogo obliku v krayinax SND [Elektronny`j resurs] / M.V. Koryagin, O.O. Popkova // Mizhnarodny`j zbirny`k naukovy`x prac` – 2015. – 3(21) - Rezhy`m dostupu: <http://eztuir.ztu.edu.ua/840/1/22.pdf>.

16. Mary`ny`ch L.V. Pravovy`j ekskurs shhodo problem reformuvannya insty`tutu oplaty` praci [Elektronny`j resurs]. / L.V. Mary`ny`ch // Finansy` pidpry`yemstv – 2011-1 - Rezhy`m dostupu: <http://www.nbu.gov.ua/e/FP/.11mlviop.pdf>.

17. Reva A.O. Eksperty` rozpovily`, skil`ky` v ideali povy`nni zaroblyaty` ukrayinci [Elektronny`j resurs] / A.O. Reva // Obozrevatel` | Ekonomika -2016r. Rezhy`m dostupu <http://finance.obozrevatel.com>. – Nazva z ekranu.

18. Saux I.V. Oblik vy`trat na oplatu praci: bibliometry`chny`j analiz naukovoyi literatury` [Elektronny`j resurs] / I.V. Saux – Rezhy`m dostupu : www.nbu.gov.ua/portal/Soc./44.pdf.

19. Xarchenko, K. V. Udoshkonalennya efekty`vnosti praci ta yiyi oplaty` / K. V. Xarchenko, N. I. Koval` // Suchasni problemy` i perspekty`vy` rozvy`tku obliku, analizu ta kontrolyu v umovax globalizaciyi ekonomiky`. - 2010. - Vy`p. 4. - C. 352-358.

ANNOTATION LEGAL REGULATION OF ACCOUNTING OF WAGES AT AGRICULTURAL ENTERPRISES

*MASHEVSKA Angelika,
Postgraduate Student,
Vinnytsia National Agricultural University
(Vinnytsia)*

In the article the economic and social conditions of calculation of wages, determined by the current legislation of Ukraine are considered. They are the main legal instruments in exercising economic activities for most agricultural enterprises. Recent changes in legislation concerning wages accounting are analyzed.

In conditions of transition to market relations in Ukraine, economic crisis, recession, reduced productivity, unemployment changes in the system of labor payment and wages accounting are taking place.

Each sector of the economy of Ukraine should contain real and reliable information about methods of wages calculation. In a market economy significant changes in wages calculation have taken place, which are based not only on the results of an employee performance, but also on the performance of production units.

Keywords: content, wages, legal documents, statistical reports, accounting, tax reporting.

Lit. 19.

**АННОТАЦИЯ
ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ УЧЕТА ЗАРАБОТНОЙ ПЛАТЫ НА
СЕЛЬСЬКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ**

**МАШЕВСЬКА Анжелика Анатолієвна,
аспірантка,
Вінницький національний аграрний університет
(г.Вінниця)**

В статті розглянуто значення, економічні та соціальні умови урахування оплати праці, визначені діючим законодавством України, обобщені основні правові документи, якими керуються сільськогосподарські підприємства при здійсненні своєї діяльності. Проаналізовані останні зміни щодо зарплати, її урахування та оподаткування.

В умовах переходу України до ринкової економіки та одночасно в умовах економічного кризису, спаду виробництва, зниження продуктивності праці, звільнення з виробництва значущої кількості працівників відбуваються суттєві зміни в організації праці та її оплати.

В кожній галузі економіки в Україні повинна бути реальна та достовірна інформація про нарахунок зарплати. В умовах ринкової економіки відбулися помітні зміни в оплаті праці, які залежать не тільки від результатів праці працівників, а й від ефективності діяльності виробничих підрозділів.

Ключові слова: зарплатна плата, урахування оплати праці, правові документи, статистична звітність, фінансова звітність, податкова звітність.

Лит. 19.

Інформація про автора

МАШЕВСЬКА Анжеліка Анатоліївна - аспірантка, Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, angelikaam@ukr.net).

MASHEVSKA Angelica – Postgraduate Student, Vinnytsia National Agrarian University (21008 Vinnytsia, 3 Soniachna str., angelikaam@ukr.net).

МАШЕВСЬКА Анжелика Анатолієвна - аспірантка, Вінницький національний аграрний університет (21008, г. Вінниця, ул. Солнечная, 3, angelikaam@ukr.net).

